

IMPORTANȚA SECTORULUI BUSINESSULUI MIC ȘI MIJLOCIU ÎN ECONOMIA MODERNĂ

Mariana DOGA-MÎRZAC

Universitatea de Stat din Moldova

Spiritul antreprenorial, relațiile interpersonale intense și de coeziune de grup pronunțată, versatilitatea, flexibilitatea și dinamismul organizațional sunt elemente definitorii pentru economia și societatea bazată pe cunoaștere, care se regăsesc în mod tradițional în întreprinderile mici.

Rolul întreprinderilor mici și mijlocii este recunoscut la nivel mondial pentru contribuția lor unică de a dezvolta economia. Atât țările dezvoltate, cât și cele în curs de dezvoltare conștientizează că IMM-urile și întreprinzătorii joacă un rol vital în dezvoltarea industrială a unei țări. Deci, nu există nicio surpriză în faptul că strategiile politice realizează că IMM-urile pot deveni pilonul relansării economice.

Cuvinte-cheie: *mediu de afaceri, întreprinderi mici și mijlocii, economie modernă, inovări aplicabile în activitatea economică.*

THE IMPORTANCE OF SMALL AND MEDIUM SIZED BUSINESS SECTOR INTO THE MODERN ECONOMY

Entrepreneurship, intense interpersonal relationships and group cohesion pronounced, versatility, flexibility and organizational dynamism are key elements for the economy and the knowledge society, which traditionally found in small businesses.

The role of SMEs is recognized worldwide for their unique contribution to develop the economy. Both developed countries and developing ones realize that SMEs and entrepreneurs play a vital role in the industrial development of the country. So it is no surprise that political strategies have often thought that SMEs can become "seeds" of economic recovery.

Keywords: *business, small and medium enterprises, modern economy, innovations applicable in economic activity.*

Experiența mondială demonstrează rolul deosebit de important al întreprinderilor mici și mijlocii pentru economia națională.

Pentru întreprinderile mari, IMM-urile reprezintă lumea din care au venit și de unde va apărea concurența lor de mâine. Pentru societate, ele prezintă adesea un prim loc de muncă sau o primă treaptă în carieră. Pentru economie, IMM-urile sunt lansatoare de idei noi și inițiatore de noi procese care accelerează creșterea pe baza folosirii eficiente a resurselor.

Economia de piață presupune dezvoltarea echilibrată a întreprinderilor mari și mici. În cadrul aceluiași sector acestea se completează reciproc, fiecare din ele îndeplinind numai funcțiile sale specifice. La rândul lor, întreprinderile mici furnizează servicii auxiliare și completează producția de bază, asigurându-i o anumită flexibilitate și capacitate de manevrare, prin aceasta sporindu-i stabilitatea.

Întreprinderile mici și mijlocii reprezintă un factor de echilibru la nivel micro- și macroeconomic. Având la dispoziție clasa de mijloc în societate, ele echilibrează monopolul și oligopolul, micșorând în așa mod capacitatea companiilor mari de a controla piața.

În consecință, fiecare din aceste întreprinderi își are destinația sa: asigură o anumită necesitate socială, produce mărfuri specifice, este orientată spre grupuri concrete de consumatori, utilizează anumite tipuri de resurse etc. De regulă, întreprinderile mari produc mărfuri-standard de larg consum, fiind orientate spre majoritatea consumatorilor; întreprinderile mici preferă să producă mărfuri-nestandard, la cereri limitate, diferențiate, ocupând, de obicei, pe piața de desfacere un segment de proporții mici. Întreprinderile mici, spre deosebire de întreprinderile mari, colaborează cu furnizorii și cumpărătorii, activând, de regulă, pe piața internă unde, de fapt, își vând mărfurile și își procură materia primă. Businessul mic întotdeauna se confruntă cu dificultăți serioase în ceea ce privește accesul la toate tipurile de resurse, deoarece instituțiile infrastructurii de piață sunt interesate să lucreze mai mult cu clienții ce reprezintă întreprinderi mari.

Întreprinderile mici se deosebesc esențial de cele mari din punct de vedere social, economic și structural. Fondatorul întreprinderilor mici cumulează și funcția de manager; funcția de administrare economică, precum

și de control asupra diferitelor activități ale întreprinderii care sunt concentrate în mâinile uneia sau numai a câtorva persoane. Aceasta determină un șir întreg de alte caracteristici ale întreprinderilor respective. Întreprinzătorii businessului mic au motivații specifice în activitatea antreprenorială, pe când proprietarii întreprinderilor mari sunt orientați, în primul rând, spre maximizarea profitului. Proprietarii întreprinderilor mici adesea își manifestă independența, inițiativa și capacitățile creative, fiind o sursă inovațională ce ar putea fi aplicabilă în activitatea economică.

Un alt aspect important este faptul că ele generează într-o măsură mai mare inovări tehnice aplicabile în activitatea economică. Multe dintre locurile de muncă vor fi create datorită inovărilor și noilor descoperiri ce vor aduce noi aventuri antreprenoriale.

Paul Almeida, profesor la Școala de Business a Universității din Georgetown, studiind domeniul inovațional, este convins de faptul că IMM-urile joacă un rol unic, activ și esențial în procesul de inovare prin capacitatea lor de a inventa un spațiu tehnologic nou și pentru a îmbunătăți rețelele cu tehnologii informaționale înalte. Această afirmație se bazează pe cercetări empirice în industriile *avant-garde*, efectuate pe o perioadă de 10 ani (1994-2004). Specialiștii sunt de acord că rețelele sociale, formale și informale, sunt vitale pentru procesul de inovare în IMM-uri. Companiile mici creează mai ușor rețele regionale decât companiile mari. Creativitatea întreprinderilor mici constituie carburant al spiritului antreprenorial și al creșterii economice [4].

Într-un colectiv mic se întrețin relații specifice, neformale, deseori familiare între conducătorul-manager și angajați. În asemenea condiții se stabilesc relații și componente mai libere, creatoare în selectarea și angajarea personalului, motivarea muncii, alegerea metodelor de remunerare, soluționarea în comun a problemelor generate în activitatea respectivă etc.

Întreprinderile mici, din cauza numărului limitat de proprietari și, de regulă, a perioadei scurte de activitate într-un anumit domeniu, se pot confrunta, precum am remarcat deja, cu dificultăți de tipul: insuficiența resurselor sau anumite obstacole privind accesul la ele. Acestea se manifestă mai ales în ce privește mijloacele financiare și cele informaționale. În condiții deloc ușoare privind activitatea, întreprinderile mari dețin surse investiționale din mijloacele obținute (ca rezultat al emisiilor de acțiuni) și resursele de împrumut – sub formă de credite bancare. Micii proprietari utilizează, de obicei, economiile proprii, precum și mijloacele procurate de la cei apropiați (rude, vecini, prieteni).

Pentru întreprinderile mici e caracteristic, de asemenea, gradul înalt de risc, cauzat de incertitudinea mediului de afaceri, precum și de imposibilitatea de a-l influența. Aceasta face ca un număr impunător de întreprinderi să-și înceteze activitatea în decursul primilor doi-trei ani. De fapt, munca în condițiile nesiguranței solicită de la persoanele implicate în afaceri ingeniozitate, spirit, creativitate, intuiție.

În condițiile schimbării profilului de activitate există deosebiri esențiale între întreprinderile mari și cele mici. În cazul schimbării sau reprofilării tipului de activitate, întreprinderea mare se bazează, în temelie, pe posibilitățile de care dispune – utilaj, tehnologii, persoane competente. Totodată, managerii unei întreprinderi mari își elaborează o strategie pe termen lung, urmărind să ocupe pe piață o situație, dacă nu dominantă, cel puțin importantă. Pentru a le satisface, acestea sunt gata să-și schimbe esențial genul de activitate, să se reprofileze. În condițiile unui mediu economic într-o permanentă schimbare, IMM-urile sunt flexibile și au o capacitate mare de adaptare, încurajate de dimensiunile reduse și de procesul decizional rapid. Ele se adaptează cu ușurință la necesitățile și exigențele consumatorilor, fiind mai aproape de cerințele pieței.

De asemenea, își pot schimba ușor locul de amplasare, pot utiliza operativ toate tipurile de resurse, inclusiv cele de muncă și financiare, își pot schimba în termen limitat tehnologia producerii etc. Anume flexibilitatea micilor întreprinzători stă și la baza legăturilor și relațiilor neformale larg răspândite, mai ales în țările cu economie slab dezvoltată. Întreprinderile mici compensează, în anumită măsură, lipsa „regulilor de joc” formalizate, stabile, precum și a resurselor insuficient asigurate de infrastructura pieței. Flexibilitatea businessului mic este nu doar trăsătura cea mai importantă a întreprinderilor din acest sector, dar și principalul lor avantaj concurențial, care le permite să supraviețuiască și să se dezvolte în condițiile pieței concurențiale.

Avantajele esențiale ale businessului mic fac ca acestea să dețină un rol din ce în ce mai mare în economia mai multor țări.

Statisticile din aproape toate țările relevă că IMM-urile predomină absolut în economie, reprezentând peste 90% din totalul întreprinderilor, majoritatea întreprinderilor fiind microîntreprinderi: 76,1% în SUA și 94,1% în Rusia.

Tabelul 1

Structura ÎMM-urilor pe categorii de mărime, %

Categoria întreprinderii	UE	SUA	Rusia	<i>Moldova</i>
Întreprinderi micro	92,4	76,1	94,1	77,6
Întreprinderi mici	6,5	22,1	5,5	19,4
Întreprinderi mijlocii	1,1	1,8	0,4	3,0

Sursa: calculat de autor conform datelor statistice

Potrivit unui studiu efectuat de Institutul Național de Cercetare Sistemică a Problemelor Antreprenoriatului din Rusia, la începutul anului 2013 au fost înregistrate 1997,0 mii de întreprinderi mici (inclusiv micro 1759,0 mii), ceea ce este cu 8,7% mai mult decât în anul precedent. Numărul de întreprinderi mici la 100 mii locuitori s-a ridicat la 1395,9 unități, ceea ce demonstrează o creștere față de anul precedent cu 110,5 unități [9].

Având ponderea substanțială în obținerea PIB-ului și furnizarea locurilor de muncă, în majoritatea țărilor cu o economie dezvoltată acest indicator atinge 50%, iar în unele state ajunge chiar și până la 60%. Menționăm că în Republica Moldova, datorită activității ÎMM-urilor, se creează circa 28% din PIB, iar cota populației active angajate în ÎMM-uri constituie 58%.

Tabelul 2

Indicatorii ce caracterizează ponderea semnificativă a ÎMM-urilor, %

Indicatori Țări	Populația activă ocupată în ÎMM	Ponderea ÎMM în PIB
UE	70	60
Italia	73	60
Franța	54	60
Germania	46	50
Marea Britanie	55	50
China	80	60
Japonia	78	55
Brazilia	54	30
SUA	54	50
Rusia	16-20	15
Bielorusia	28/16	23/12
Ucraina	25	14
<i>Moldova</i>	58	28

Sursa: utilizate mai multe surse de autor, conform datelor statistice

Din aceste informații statistice devine clar că afacerile mici în țările cu o economie în curs de dezvoltare se dezvoltă ineficient și necesită schimbări calitative, în primul rând în legislație.

Trebuie să se acorde atenție politicii de promovare și susținere a ÎMM-urilor din partea statului – condiție esențială pentru funcționarea eficientă a afacerilor mici și mijlocii.

Până în prezent, statul nu a creat condiții favorabile suficiente pentru formarea unui climat bun de afaceri, ceea ce afectează domeniul de afaceri mici și mijlocii [8].

În toate statele Uniunii Europene, majoritatea întreprinderilor sunt microîntreprinderi (92,4%) și doar 0,2% constituie companiile mari. Cel mai ponderabil procent de ÎMM-uri s-a înregistrat în Germania (18%), în România și Luxemburg (ambele cu 13%), în Austria (12%), iar cel mai scăzut era în Cehia și Slovacia (ambele cu 4%). În majoritatea statelor Uniunii Europene, cea mai mare pondere a persoanelor angajate este atestată în sectorul ÎMM-urilor: Lituania și Letonia (ambele cu 51%), Estonia și Luxemburgul (ambele cu 49%), Bulgaria (45,5%), Germania și România (ambele cu 44%). În șase state membre, cea mai mare pondere a persoanelor angajate este constatată în microîntreprinderi, în special în Italia (46%) și Portugalia (42%), iar în două țări membre, Marea Britanie (46%) și Franța (37%), cea mai mare pondere a persoanelor angajate este atestată în companiile mari [3].

Tabelul 3

Numărul IMM-urilor în țările membre ale Uniunii Europene

Țara	Nr. IMM	Țara	Nr. IMM
Austria	293893	Luxemburg	28942
Bulgaria	306436	Lituania	104626
Belgia	498229	Letonia	78736
Cipru	45917	Malta	29873
Cehia	930941	Norvegia	629066
Danemarca	198089	Polonia	1396709
Estonia	53594	Portugalia	749827
Finlanda	212509	România	529014
Franța	2377297	Slovacia	62571
Germania	2086667	Slovenia	108144
Grecia	765837	Spania	2470979
Ungaria	572888	Suedia	555160
Irlanda	154484	Marea Britanie	1648933
Italia	3813811	Moldova	49444

Sursa: Eurostat/National Statistics Offices of Member States/Cambridge Econometrics/Ecorys

În UE există peste 23 milioane de IMM-uri, care reprezintă majoritatea din întreprinderile europene. Acestea sunt creatoare de locuri de muncă și angajează peste 100 milioane de persoane, fiind ferm ancorate în comunitățile lor locale și regionale, și reprezintă o garanție de coeziune socială și de stabilitate. IMM-urile joacă un rol important pentru creșterea economică europeană, producând 60% din PIB-ul european. Antreprenorii dinamici sunt deosebit de bine plasați pentru a profita de oportunitățile globalizării și de accelerarea schimbărilor tehnologice. De asemenea, IMM-urile joacă un rol major în procesul de inovare și constituie astfel un element important pentru o economie bazată pe cunoaștere [7].

Importanța businessului mic în țările economic dezvoltate este motivată de mai mulți factori:

- Schimbările structurale ale cererii. În ultimele decenii se observă o creștere relativ rapidă a cerințelor în domeniul serviciilor, care pot fi satisfăcute mai bine în sfera businessului mic.
- Instabilitatea și caracterul diferențiat al cererii, care presupune o reacție promptă, orientată spre piață.
- Schimbările tehnologice în sfera producției care au condus la apariția unor noi tipuri de mărfuri și sectoare industriale. Elaborarea și implementarea noilor tehnologii, inclusiv a celor obținute în urma unor cercetări științifice, se realizează mai eficient în sfera businessului mic.
- Necesitatea reducerii cheltuielilor la întreprinderile mari prin descentralizarea (divizarea) procesului de producție.
- Numărul mare de șomeri încadrați în muncă la micile întreprinderi este deseori unica posibilitate de obținere a unor venituri.
- Politica statului, cu un scop bine determinat, orientată spre reglarea economiei, spre scăderea dimensiunii întreprinderilor mari și susținerea businessului mic și mijlociu.

Identificarea rolului și funcțiilor socioeconomice ale întreprinderilor mici și mari s-a schimbat simțitor în ultimele decenii. Până la mijlocul secolului XX, în toate țările, economiștii acceptau întreprinderile mici ca fenomen trecător, condiționat de nivelul insuficient de dezvoltare economică. Creșterea rolului companiilor mari în viața economică era un indice al dezvoltării și al progresului.

În ultimele decenii au survenit schimbări esențiale în dezvoltarea businessului mic și mijlociu în toate țările dezvoltate.

Două treimi din locurile de muncă nou-create sunt datorate sectorului întreprinderilor mici și mijlocii. Costurile implicate în crearea unui loc de muncă într-o întreprindere mică sau mijlocie sunt reduse comparativ cu cele implicate în crearea unui loc de muncă într-o întreprindere mare. Principalul factor ce determină realizarea produselor și serviciilor la costuri mai mici decât la companiile mari îl constituie cheltuielile convenționale mai mici.

În literatura de specialitate, de regulă, se atestă o influență multilaterală a businessului mic asupra creșterii economice. Majoritatea surselor de specialitate pun accentul pe aportul calitativ al businessului mic fără a prezenta anumite estimări cantitative. Spre exemplu, se recunoaște că businessul mic poate și trebuie să creeze „o masă critică” de întreprinzători particulari. El contribuie la saturarea pieței interne, în special a pieței mărfurilor de larg consum; contribuie la crearea unui mediu concurențial care stimulează îmbunătățirea calității producției și a serviciilor; contribuie la eficientizarea activității întreprinderilor mari, care lucrează în strânsă cooperare cu cele mici; întreprinderile mici sunt deosebit de eficiente în procesul elaborării, implementării și propagării realizărilor în domeniul progresului tehnico-științific.

Estimările cantitative ale componentelor businessului mic și mijlociu se fac doar în unele cercetări. În acest sens, o apreciere științific fundamentată și complexă o găsim în lucrarea lui *David Smallbone*, care distinge următoarele tipuri de aport al întreprinderilor mici la dezvoltarea anumitor țări:

- Întreprinderile mici sunt o sursă importantă de creare a locurilor de muncă. Specialiștii recunosc că în ultimii ani întreprinderile mici din țările dezvoltate oferă locuri de muncă într-un ritm mai accelerat decât firmele mari. Problema încadrării oamenilor în câmpul muncii face ca întreprinderile mici să se afle în centrul atenției guvernanților acestor țări. Examinarea aportului adus de businessul mic nu se reduce doar la constatările privind mărirea numărului locurilor de muncă. Pentru unii cercetători occidentali rămân discutabile două probleme: calitatea locurilor de muncă în cadrul IMM și dacă aceasta într-adevăr constituie o soluție importantă pentru dezvoltarea lor.
- Întreprinderile mici contribuie la diversificarea structurilor economiei. În comparație cu întreprinderile mari, ele sunt în stare să însușească mult mai repede noile forme de activitate, producerea noilor tipuri de mărfuri, mai ales dacă cererea la ele nu e prea mare. Procesul diversificării se realizează mult mai reușit în condițiile colaborării firmelor mari cu cele mici. O modalitate eficientă de diversificare este separarea micilor întreprinderi dintr-o întreprindere mare. Cheltuielile întreprinderilor mici se dovedesc a fi mai mici decât dacă ar fi rămas în componența întreprinderilor mari, iar calitatea producției fabricate trebuie să corespundă cerințelor și standardelor acestora.
- Întreprinderile mici constituie baza viitoarelor întreprinderi medii și mari, oferind antreprenorilor posibilitatea de a-și dezvolta afacerea. Ele permit realizarea unei noi concepții de antreprenoriat, transformând-o în inovație și demonstrând concret rezultatele implementării acesteia. Majoritatea întreprinderilor mici nu încearcă să-și mărească volumul capitalului, multe dintre ele (circa 40%) falimentează pe parcursul primilor trei ani de activitate. Acelea care au rezistat sunt în stare să se extindă, apar în calitate de forță motrice a dezvoltării economice în regiune.
- Întreprinderile mici devin deseori surse de inovații. Un număr restrâns de întreprinderi mici, mai flexibile și mai receptive decât cele mari la schimbările pieței, implementează în munca lor cele mai noi tehnologii, dinamizând dezvoltarea economică a unei întregi regiuni.
- Întreprinderile mici tind să-și comercializeze mărfurile peste hotarele regiunii (sectorului) în care sunt amplasate. Trebuie de avut în vedere că pentru micile întreprinderi, legate de un anumit teritoriu prin înregistrare, desfacerea mărfurilor sau prestarea serviciilor în afara regiunii date este un pas tot atât de important și complicat ca și pentru întreprinderile mari. Cu atât mai mult, un astfel de comerț sporește aflusul mijloacelor bănești în regiune [5, p.82].

Toate tipurile de aport al întreprinderilor mici la dezvoltarea economică prezintă interes nu doar pentru țările dezvoltate, dar și pentru statele în care economia de piață se află în proces de dezvoltare. După părerea unor cercetători, pentru ultima grupă de state dezvoltarea businessului mic este factorul esențial de creștere a economiei. Importanța businessului mic în dezvoltarea economică a țărilor care instituie relații de piață are următoarea motivare: prezența nesatisfăcătoare a întreprinderilor mici și mijlocii a economiei ce utilizează planificarea. Disproporția dintre sectorul nedezvoltat al întreprinderilor mici și extensiunea sferei businessului mare deseori este considerată de către specialiști drept una dintre cauzele principale ale ineficienței economiei țărilor slab dezvoltate. În majoritatea acestor țări reformele au fost însoțite de crize, scăderea producției și de falimentarea multor întreprinderi. Aceasta a condus la creșterea șomajului și la reducerea nivelului de trai al populației. În atare condiții businessul mic este iminent, revenindu-i un amplu spectru de funcții.

Subestimarea sectorului micului business din țările în curs de dezvoltare a economiei de piață este o consecință a vechiului sistem administrativ și de planificare.

Analizând mecanismul funcționării sistemului centralizat de planificare, în literatura de specialitate se argumentează că dezvoltarea întreprinderilor mari și lipsa businessului mic erau motivate obiectiv de principiile inerente acestui model, el conducând inevitabil la dezvoltarea întreprinderilor mari, și nu a celor mici:

- economia planificată era orientată spre ofertă, nu spre cerere. Organele de conducere dictau întreprinderilor lista mărfurilor ce urmau a fi produse. Aceasta, de obicei, era o producție-standard de larg consum, pentru care erau suficiente câteva întreprinderi mari;
- în economie predomina punctul de vedere, potrivit căruia eficiență poate fi doar întreprinderea de proporții, cu cheltuieli specifice mici, relativ constante;
- sistemul administrativ de planificare n-ar fi fost în stare să conducă întreprinderile mici și mijlocii din motive pur tehnice – numărul lor enorm.

Analizând procesul de formare a întreprinderilor mici în țările cu o economie în dezvoltare, specialiștii disting patru etape: fondarea, dezvoltarea rapidă, saturația (abundența producției) și autogestiunea înaintării.

Prima etapă, fondarea, s-a caracterizat printr-o ameliorare evidentă a indicilor de dezvoltare a businessului mic: se mărea vertiginos numărul întreprinderilor mici și mijlocii, creșteau constant indicii absoluți și relativi ai numărului celor angajați în acest sector, sporea valoarea resurselor disponibile întreprinderilor mici și volumul comercializării etc.

Cea de-a doua etapă în dezvoltarea întreprinderilor mici s-a remarcat prin scăderea ritmului lor de dezvoltare, iar în unele țări – prin reducerea totală sau parțială a sectorului businessului mic și a aportului acestuia în totalul producției. În diverse țări aceste procese s-au manifestat în mod diferit; situație ce poate fi explicată prin multiple cauze. Astfel, într-o serie de țări din Europa Centrală și de Răsărit (Polonia, Cehia, Ungaria) scăderea ritmului de creștere a micului business poate fi explicat, într-o anumită măsură, prin „saturația” economiei cu întreprinderi mici. În aceste state funcționează mecanismele autoreglării businessului mic care, totuși, se realizează cu susținerea activă din partea statului.

În majoritatea țărilor CSI reducerea indicilor de dezvoltare a micului business este condiționată de alte cauze: criza economică legată de căderea valurilor care s-a produs în 1998, sistemul ineficient de susținere a businessului mic din partea statului sau chiar lipsa acestui suport. Tendințele dezvoltării businessului mic în aceste țări este dificil de pronosticat. Totul depinde de capacitatea și competența organelor administrative de stat (guvernului) de a promova o politică de susținere a IMM-urilor, schimbând în mod radical condițiile mediului de dezvoltare a antreprenoriatului [2, p.25].

Caracteristicile cantitative și calitative ale businessului mic (în dezvoltarea economiei) în statele cu o economie de piață dezvoltată se deosebesc față de cele din țările în care economia de piață abia se formează sau a parcurs jumătate din această cale. În primul rând, anumite componente ale aparatului managerial au funcții diferite în cele două grupuri de state. În al doilea rând, în țările cu economie de tranziție există anumite elemente în aparatul întreprinderilor mici care lipsesc în țările europene. Există deosebiri calitative în aportul întreprinderilor mici din statele dezvoltate economic și din cele care abia au trecut la economia de piață. Astfel, în ultimul grup de state întreprinderile mici își comercializează producția (își prestează serviciile), de regulă, exclusiv pe piața internă a țării. În țările dezvoltate economia businessului mic tot mai frecvent exportă producție, inclusiv utilizând agenții de desfacere de peste hotare. Există și alte particularități. Astfel, importanța întreprinderilor mici este deosebit de mare în satisfacerea cererii diferențiate, precum și în ocuparea forței de muncă a păturilor socialmente vulnerabile.

Actualmente, politica statului de susținere a antreprenoriatului continuă să fie direcționată, în primul rând, spre crearea unor condiții stabile și favorabile dezvoltării acestuia. Astfel, Ministerul Economiei, în calitate de organ de specialitate a administrației publice centrale, promovează politica economică a statului orientată spre susținerea și protecția businessului mic, contribuind la eficientizarea și optimizarea reglementării de către stat a activității antreprenoriale, la asigurarea unor condiții stabile, propice consolidării întregului sector antreprenorial al economiei naționale.

La consolidarea IMM și a rolului lor în economie ar fi putut contribui realizarea mai activă a politicii de susținere a mediului de afaceri, stabilirea mai clară a priorităților, creșterea încrederii dintre mediul de afaceri și autorități, crearea în ansamblu a unui mediu favorabil pentru antreprenori. Susținerea și dezvoltarea IMM-urilor va contribui de asemenea la realizarea altor politici economice, cum ar fi cea sectorială, regională, investițională, inovațională ș.a. [1, p.85].

În noul context al revoluției cunoașterii, al trecerii de la economia dominată de resursele fizice, tangibile pentru economia dominată de cunoaștere, companiile mici și mijlocii devin pilonul principal microeconomic.

Spiritului antreprenorial, relațiile interpersonale intense și de coeziune de grup pronunțată, versatilitatea, flexibilitatea și dinamismul organizațional sunt elemente definiții pentru economia și societatea bazată pe cunoaștere, care se regăsesc în mod tradițional în întreprinderile mici.

Rolul întreprinderilor mici și mijlocii este recunoscut la nivel mondial pentru contribuția lor unică de a dezvolta economia. Atât țările dezvoltate, cât și cele în curs de dezvoltare conștientizează faptul că IMM-urile și întreprinzătorii joacă un rol vital în dezvoltarea industrială a unei țări. Deci, nu este surprinzător faptul că strategiile politice realizează că IMM-urile pot deveni pilonul relansării economice.

Bibliografie:

1. ACULAI, E. ș.a. *Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii: contribuție, provocări și direcții de perspectivă*. IEFS, Chișinău, 2012, p.333, ISBN 978-9975-4381-2-4
2. *Evoluția social-economică a Republicii Moldova în anul 1999*. Ministerul Economiei și Reformelor al Republicii Moldova, Chișinău, 2000.
3. *România pe locul al doilea în UE la ponderea IMM-urilor în economie*, <http://www.business24.ro/imm/imm-romania/romania-pe-locul-al-doilea-in-ue-la-ponderea-imm-urilor-in-economie-1538386> [Accesat la 04.12.2013]
4. SAVLOVSCHI, L., ROBU, N. The role of SMEs in modern economy. În: *Economia*. Seria „Management”, vol.14. București: Editura ASE, 2011, p.280.
5. SMALLBONE, D. *Policies to support SME-s development: The UK case*. Navara Seminar, 1995.
6. SMEUREANU, I.B. Platformă de modele online pentru fundamentarea politicilor economice la nivelul IMM în perspective aplicării din 2005 a Comisiei Europene. În: *Economia*. Seria „Management”, vol.7, 2004, nr.2 special. București, 2004, p.404.
7. Site-ul oficial al Camerei Înregistrării de Stat. <http://www.cis.gov.md/content/6#2>
8. ЛЯШЕНКО, С.О. *Развитие малого предпринимательства в странах с переходной экономикой*. Институт географии НАН Украины, Киев, 2005, с.76.
9. КУЗЕНКО, А.Л. *О границах эффективности применения лизинга, проблемы прогнозирования*. Москва, 2003, с.153-158.

Prezentat la 03.06.2014